

Raadsvergadering
5 februari 2026

Zaaknummer
1415882

Onderwerp: Zienswijze op ontwerp gemeenschappelijke regeling BghU

Aan de raad,

Onderwerp
Zienswijze op ontwerp gemeenschappelijke regeling BghU

Gevraagde beslissing
1. Een instemmende zienswijze op ontwerp gemeenschappelijke regeling BghU in te dienen.

Grondslag
Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)
Gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht 2020

Inleiding
De BghU heeft de afgelopen jaren regelmatig behoefte gehad aan meer directe bestuurlijke sturing. Hierdoor is duidelijk geworden dat er behoefte is om het bestuur dicht bij de organisatie te brengen en de rollen, taken en verantwoordelijkheden in de governance te verhelderen. Het bestuur heeft geconcludeerd dat de vorm bedrijfsvoeringsorganisatie, waarbij er sprake is van één bestuurslaag, de gewenste nabijheid en rolscheiding onvoldoende mogelijk maakt. Een openbaar lichaam, waarin met een algemeen en dagelijks bestuur wordt gewerkt, biedt wel de gewenste mogelijkheden. Daarom stelt het bestuur van de BghU voor de gemeenschappelijke regeling BghU om te vormen van een bedrijfsvoeringsorganisatie naar een openbaar lichaam, waarbij qua bevoegdheidsverdeling tussen het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur wordt aangesloten op de gebruikelijke verdeling volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen. De structuur van een openbaar lichaam is het meest gebruikt bij gemeenschappelijke regelingen op het gebied van belastingsamenwerking.

Daarnaast is dit moment benut om de regeling te actualiseren, waarbij de indeling van de gemeenschappelijke regeling logisch is herordend en artikelen zijn aangepast aan gewijzigde wet- en regelgeving, waaronder de Archiefwet.

De Wet gemeenschappelijke regelingen (artikel 1 juncto 61) en de vigerende gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht 2020 (artikel 50) beschrijven het proces dat moet worden doorlopen om een wijziging van de gemeenschappelijke regeling vorm te geven. Dit proces is verwoord in het onderdeel 'uitvoering'.

Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen is de termijn voor het indienen van een zienswijze 8 weken. Het bestuur van de BghU heeft deze termijn verlengd tot 4 maart 2026 vanwege de vergaderplanning van de deelnemers.

Dit voorstel is gedeeld met de raadsrapporteurs van de BghU.

Beoogd effect

Met het omvormen van de BghU van een bedrijfsvoeringsorganisatie naar een openbaar lichaam wordt meer bestuurlijke nabijheid georganiseerd. Door de omvorming naar een openbaar lichaam is rolscheiding tussen bestuurlijk opdrachtgever en de eigenaarsrol beter geborgd.

Argumenten

1.1 In de zienswijze geven wij aan dat wij positief staan tegenover de omvorming van een bedrijfsvoeringsorganisatie naar een openbaar lichaam en in kunnen stemmen met het voorstel dat de gemeente Utrecht en het hoogheemraadschap HDSR vaste leden van het dagelijks bestuur worden en dat de stemverhoudingen in het algemeen bestuur hiertoe worden aangepast

1.2 Het indienen van een zienswijze op een ontwerp gemeenschappelijke regeling BghU is een raadsbevoegdheid
Op grond van wet- en regelgeving, waaronder de Nota verbonden partijen 2025, is het indienen van zienswijzen een raadsbevoegdheid.

1.3 De omvorming is gewenst

Al meerdere jaren wordt binnen het bestuur van de BghU gewerkt met tijdelijke stuurgroepen, bestuurscommissies en andere hulpstructuren. Deze hulpstructuren hebben geholpen bij de verschillende uitdagingen die de BghU heeft gekend en zijn nog steeds gewenst om effectieve sturing op een excellente en betrouwbare dienstverlening mogelijk te maken. Tegelijkertijd is het wenselijk om deze hulpstructuren te formaliseren. De Wet gemeenschappelijke regelingen biedt hiervoor slechts één mogelijkheid: de omzetting naar een openbaar lichaam. Een openbaar lichaam leidt tot meer structurele bestuurlijke nabijheid bij de BghU, en voorkomt daarmee complexe en stroperige besluitvorming in situaties dat het bestuur de organisatie wenst bij te sturen. Een openbaar lichaam leidt tot een betere rolscheiding tussen bestuurlijk opdrachtgever en eigenaar. Bij een bedrijfsvoeringsorganisatie zijn deze rollen in één bestuurder per deelnemer verenigd.

1.4 De ontwerp GR doet een voorstel voor de bestuurlijke inrichting van de governance BghU
Hierin is vastgelegd dat de twee grootste deelnemers, de gemeente Utrecht en het hoogheemraadschap HDSR vaste leden van het dagelijks bestuur worden. Dit doet recht aan het belang dat beide deelnemers hebben en de bijdrage die zij leveren aan de BghU: zo levert de gemeente Utrecht (met afstand) de grootste bijdrage aan de BghU en is het hoogheemraadschap HDSR voor haar inkomsten volledig afhankelijk van de belastingopbrengsten die de BghU realiseert.

Met de voorgestelde stemverhouding is het mogelijk dat de gemeente Utrecht én het hoogheemraadschap HDSR samen met een derde deelnemer in het dagelijks bestuur zitten. Dit betekent dat naast de gemeente Utrecht en het hoogheemraadschap HDSR iedere overige deelnemer deel kan uitmaken van het dagelijks bestuur.

1.5 De stemverhouding in de huidige gemeenschappelijke regeling is aangepast ten behoeve van de vorming van een dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur mag geen meerderheid uitmaken in het algemeen bestuur en moet uit minimaal drie bestuursleden bestaan. Daarom is het noodzakelijk de stemverhoudingen aan te passen. Het aanpassingsvoorstel stemverhouding is als bijlage 4 bijgevoegd. De voorgestelde stemverhouding maakt het mogelijk dat de gemeente Utrecht en het hoogheemraadschap HDSR en minimaal één derde deelnemer het dagelijks bestuur kunnen vormen.

1.6 De organisatie BghU ondersteunt de ontwikkeling waarbij meer bestuurlijke nabijheid bij de eigen organisatie en een verheldering van rollen, taken en verantwoordelijkheden wordt gecreëerd
Dit draagt bij aan de doelstelling van goede en betrouwbare uitvoering van de belastingtaken.

Kanttekeningen

1.1 Een openbaar lichaam is te zwaar voor een uitvoeringsorganisatie als de BghU

In de afgelopen jaren is gebleken dat meer bestuurlijke nabijheid wenselijk is. Het dagelijks bestuur vergadert minimaal 4 maal per jaar en het algemeen bestuur 2 maal per jaar. Per saldo is de bestuurlijke drukte hiermee te overzien, terwijl de governance structureel beter is ingericht.

1.2 De rol van voorzitter wordt aangepast, alle deelnemers kunnen voorzitter BghU worden

Op dit moment kent de BghU een technisch voorzitter, die geen stemrecht heeft binnen het bestuur. Binnen een openbaar lichaam is een dergelijke constructie niet mogelijk. Dit heeft te maken met de rol van de voorzitter binnen het openbaar lichaam. De Wet gemeenschappelijke regelingen bepaalt dat de voorzitter van een openbaar lichaam door en uit het algemeen bestuur moet worden aangewezen. Dat betekent dat de voorzitter per definitie onderdeel uitmaakt van het algemeen bestuur en binnen het algemeen bestuur ook stemrecht heeft. Het is daarbij volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen niet mogelijk om één deelnemer door twee leden in het algemeen bestuur te laten vertegenwoordigen, waarbij één lid stemrecht heeft, en één lid niet. Daarom is in de ontwerp GR opgenomen dat, conform de genoemde wet, het algemeen bestuur uit haar midden een voorzitter aanwijst. Dit is gebruikelijk bij gemeenschappelijke regelingen.

Kosten, baten en dekking

Het omzetten van een bedrijfsvoeringsorganisatie naar een openbaar lichaam gaat naar verwachting niet leiden tot een stijging van bijdragen.

Uitvoering

Nadat alle gemeenteraden en het algemeen bestuur van het hoogheemraadschap in de gelegenheid zijn gesteld om zienswijzen in te dienen, weegt het bestuur van de BghU de binnengekomen zienswijzen en bepaalt op basis hiervan of de gemeenschappelijke regeling aangepast dient te worden. Vervolgens wordt de (eventueel aangepaste) regeling voor toestemming en instemming aan de colleges en het dagelijks bestuur van het hoogheemraadschap gezonden.

De colleges en het dagelijks bestuur van het hoogheemraadschap starten vervolgens de procedure voor toestemming en instemming en leggen de definitieve ontwerp GR voor aan de raden en het algemeen bestuur van het hoogheemraadschap. De raad/het algemeen bestuur beoordeelt in de procedure voor toestemming en instemming of aan hun wensen voldoende tegemoet gekomen is en of goed beargumenteerd is waarom een verzoek niet is verwerkt.

Na verkregen toestemming van alle raden en het algemeen bestuur van het hoogheemraadschap kan de regeling definitief gewijzigd worden door de colleges.

Bijlage(n)

1. Aanbiedingsbrief zienswijzen ontwerp GR BghU 2027
2. De ontwerp GR BghU 2027
3. De ontwerp GR BghU 2027 met wijzigingen
4. Voorstel stemverhoudingen
5. Brief zienswijze op ontwerp GR BghU 2027

Odijk, 6 januari 2026

Burgemeester en wethouders van Bunnik,
de secretaris de burgemeester,

dhr. M.R. van der Jagt dhr. R. van Bennekom

Nummer

1415882

De raad van de gemeente Bunnik;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 6 januari 2026;

b e s l u i t :

1. Een instemmende zienswijze op ontwerp gemeenschappelijke regeling BghU in te dienen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 5 februari 2026,

de griffier,

de voorzitter,

dhr. F.J. van der Lubbe

dhr. R. van Bennekom

Voorstel procedure raadsvoorstel / -besluit

<i>Inhoud</i>	
Onderwerp	Zienswijze op ontwerp gemeenschappelijke regeling BghU
Datum besluit B&W	6 januari 2026
Vertrouwelijke stukken	Nee
<i>Gewenste planning</i>	
Informatie avond	22 januari 2026
Politieke avond	29 januari 2026
Raadsvergadering	5 februari 2026
Uiterste datum Raad	Ja
<i>Agenda Commissie</i>	
Datum bespreking	13 januari 2026
Opmerkingen	